

የሰሎሞን ፍርድ

ሦስት ነጋዴዎች ድንገት አንድ ቀን በንጉሥ ሰሎሞን የዘውድ ችሎት ተገኙ። ሦስቱም ለብዙ ዘመን አብረው ለመነገድ ተማምለው፣ ግመል ጭነው፣ ገንዘብ ቋጥረው፣ ስንቅ አንጠልጥለው፣ ሀገር ጥለው የሄዱ ናቸው።

(ንጉሥ ሆይ) አለ አንዱ በዙፋኑ ፊት እጅ ነሥቶ። ለኛ አብረን ለመነገድ ተስማምተን መንገድ የጀመርን ጓደኛዎች ነን አለ።

ሁለተኛውም ነጋዴ ተቀብሎ (ቃላችንንም አክብረን ለንግድ ሩቅ ሀገር ስንጓዝ ድንገት የሰንበት በዓል ደረሰብን) ሲል ቀጠለ።

ሦስተኛውም ነጋዴ ሰንበትን አክብረን ለመዋል ስለፈለግንም ድንጋጌን ከተከልንበት ቦታ ራቅ አድርገን ጉድጓድ ቆፍረን ገንዘባችንን በከረጢት ቀበርነው። ከመካከላችን ማናችንም ገንዘቡን ተደብቀን ላንወስድ መሐላ ፈጽመን ነበር። በማግሥቱ ግን ወደ ጉድጓዱ ሄደን ስንቆፍረው ገንዘባችንን አጣነው አለና አስረዱ። የመጀመሪያው ነጋዴም አንገቱን ከነቀነቀ በኋላ (ንጉሥ ሆይ ጉድጓዱን ስንቆፍርም ሆነ ገንዘቡን ስንደብቅ ሌላ ሰው ያየን የለም። ከሰረቅነው እኛው ነን። ነገር ግን ማናችን እንደሰረቅን ልንተማመን አልቻልንም) አለ።

ንጉሥ ሰሎሞን በልቡ «መሰረቅ የቻለ ሰው መዋሸትና መሐላን ማፍረስ አያቅተውም» ብሎ አሰበና ነገሩን ቀለል አድርጎ ሳን ተመልሳችሁ ስትመጡ ማን እንደሰቀረው እነግራችኋለሁ» ሲል አሰናብታቸው።

በማግሥቱ ሦስቱ ጓደኛዎች መጡ። ችሎቱም ተጀመረ።

ንጉሥ ሰሎሞን «የእናንተን ጉዳይ ከመመልከቱ በፊት ሦስታችሁም ጠቢባን መሆናችሁን ማወቅ እፈልጋለሁ። በመሆኑም በሚከተለው ታሪክ ላይ ያላችሁን አስተያየት እንድትሰጡ እፈልጋለሁ። ነገሩ እንዲህ ነው፡- አንዲት ሴትና አንድ ወንድ ከልጅነታቸው ጀምሮ አብረው እየተማሩና እየተጫወቱ አደጉ። ወደፊት ትልቅ ሰው ሲሆኑ ተጋብተው አብረው ለመኖር ቃል ተግባቡ። ከተወሰነ ጊዜ በኋላ የኑሮ መሥመር አለያያቸውና በተለያዩ ቦታዎች መኖርና መሥራት ጀመሩ። በዚህ መካከልም ሴቷ ቃል ኪዳንዋን ረሳችውና ሌላ ባል አገባች። ጋብቻው በተፈጸመበት ቀን ማታ የገባቸው ቃል ኪዳን ትዝ አላት። ደነገጠች። ነገሩን ለባልዋ ነገረቸው። ባልዋም ለቃል ኪዳን ትልቅ ቦታ የነበረው ሰው ነበርና «በይ ተነሺ ቃል የገባሽለትን ሰው እንፈልገው፤ ስናገኘውም ቃል ኪዳኑን ማፍረሳችንን ነግረነው፣ የገንዘብ ካሣም ከፍለነው ይቅርታ ያድርግልን። ያለበለዚያ ትዳራችን ይበላሻል» አላት።

ሁለቱ አዲስ ተጋቢዎች ልጁ ይገኝበታል ወደሚባለው ቦታ ሩቅ መንገድ ተጉዘው አገኙት። የሆኑትንም ነገር ሁሉ ገለጡለት። ይቅርታ እንዲያደርግላቸው፣ ገንዘቡን እንዲቀበላቸው ለመኑት። ልጁ ቀና ሰው ስለነበር ይቅርታ አደረገላቸው። «የልሠራሁበትን ገንዘብ አልቀበልም» ብሎ ገንዘቡን ለመቀበል ፈቃደኛ አልሆነም። እነርሱም አመስግነውት ተመለሱ። ሲመለሱ በመንገድ ላይ አንድ ዘራፊ አጋጠማቸውና የያዙትን ገንዘብ ነጠቃቸው። ልጁም ገንዘቡ በምን ምክንያት እንደተያዘ ታሪኩን እያለቀሰች ለዘራፊው ነገረቸውና እንዲመልስላቸው ለመነቸው። ዘራፊውም በታሪኩ ተደንቆ የወሰደውን ገንዘብ መለሰላቸው።

ንጉሥ ሰሎሞን ይህን ታሪክ ከተረከ በኋላ «ከባልየው፣ ከሚስቱ፣ ከቀድሞ ወዳጄና ከዘራፊው የትኛው ሰው የበለጠ ምስጋና ይገባዋል ብላችሁ ታስባላችሁ?» ሲል ጠየቃቸው።

የመጀመሪያው ነጋዴም ለእኔ የበለጠ ምስጋና የሚገባት ሴቲቱ ናት። ቃል ኪዳንዋን አስታውሳ ይቅርታ ለመጠየቅ መነሣቷ ያስመሰግናታል ሲል ሐሳቡን ሰጠ።

ሁለተኛው ነጋዴም ለእኔ ግን የበለጠ ምስጋና የሚገባው ባልዋ ነው። ምክንያቱም ሚስቱ ቃል ኪዳንዋን ማፍረሷን ስትነግረው ቃልዋን ተቀብሎ፣ ቤት ንብረቱን ትቶ፣ ገንዘቡን ይዞ ወደ እጮኛዋ ዘንድ መሄዱና ይቅርታ መጠየቁ ያስመሰግናታል ሲል አስተያየቱን ሰጠ።

ሦስተኛውም ነጋዴ ለባልና ሚስቱ ያደረጉት ነገር የሚገርምና የሚያስመሰግን ነው፤ ነገር ግን የቀድሞ እጮኛዋ ሞኝ ሰው ነው፤ ገንዘቡን መቀበል ነበረበት ሲል ሐሳቡን ለገሰ።

ንጉሥ ሰሎሞንም ሐሳባቸውን ከሰማ በኋላ ሦስተኛውን ነጋዴ ገንዘቡን የሰረቅከው አንተ ነህ አለው። ሰውዬውም ደነገጠና ወደ ንጉሡ ተመለከተ። ንጉሥ ሰሎሞንም ለደደከመበትን ገንዘብ የሚመኝ አእምሮ ይደኛል ምን ልጅ ሞኝ አትለውም ነበር። አስተሳሰቡ ከሌለ ድርጊቱ አይመጣም። አንተ ውስጥ ተጣምሞ የበቀለ ነገር አለ። ሁለቱ ጓደኞችህ ታማኝነትን ዋጋ ሰጥተውታል፤ አንተ ግን ለታማኝነት ዋጋ አልሰጠኸውም። ስለዚህ ካንተ በቀር ይህን ሊያደርግ የሚችል ሰው የለም።

የአንተን አእምሮ ሳየው የተሠራበትን ነገር አየሁት። አእምሮ ሲሰጠን ተሠርቶ አልተሰጠንም። እንዲሠራ ተሰጠን እንጂ። ሰው በርስቱ ላይ እንዴት ያለ ቤት እንደሚሠራ መወሰንና ቤቱን መገንባት የእርሱ ድርሻ ነው። የሚጠቀመው ዕቃ የሚገነባበትም መንገድ የቤቱን ጥንካሬ ይወስነዋል። አእምሮም እንዲሁ ነው። በሕግ፣ በምግባር፣ በትምህርት፣ በጥበብ፣ የተገነባ አእምሮ ያንተን ዓይነት አስተሳሰብ አይኖረውም። አሁን የሰጠኸው ሐሳብ ያሳለፍከውን ሕይወት፣ የተዘራበህን ዘርና የተሠራህበትን ነገር አሳይቶኛል። ወላጆችህን አየኋቸው፤ ጓደኞችህን አየኋቸው፣ መምህሮችህን አየኋቸው። እነዚህ ሁሉም ወይም ከእነዚህ አንዱ የዘራበህ ዘር ትክክል አይደለም። ምናልባትም ይህ ዘር ባንተ ላይ መዘራቱን አታውቀው ይሆናል። ግን ተዘርቶብሃል።

ሐንድ ታሪክ ልንገራችሁ አላቸው ጠቢቡ ሰሎሞን። እንዲቀመጡ ተፈቀደላቸው። ሁሉም ሌባውን ያወቀበት መንገድ አስደንቋቸዋል። ምንጣፍ ላይ ቁጭ አሉ።

አንድ ቀን አንድ ልጅ እኔ ዘንድ ለፍርድ ቀረበ። የመጣው አባቱን ገድሎ ነው። ረበናቱ ሁሉ ሐባቱን የገደለ ፈጽሞ ይሙት ይላልና ይገደል ብለው ወሰኑበት። እኔ ግን ይህንን ነገር ያደረገበትን ምክንያት ለመረዳት ስለፈለግኩ ጠየቅኩት። ነገሩም እንዲህ ነበር። አንድ አባት ልጁን ሁል ጊዜ አንድ ነገር ያስተምረዋል። ጓደኞቹ ሙቱኝ ሲለው ለላቸው ይለዋል። ፍየሉ ወጋኝ ሲለው ለላቸው ይለዋል። ዕንቅፋት መታኝ ሲለው ለላቸው ይለዋል። የአባቱ መፍትሔ ሁልጊዜ ለላቸው ብቻ ነበር። ልጁ በዚህ ትምህርት ነበር ያደገው። አደገ። ጎለመሰ። ፈረጠመ። ያገኘውን ሁሉ እየደበደበ።

አንድ ቀን የአባቱን በጎች ወስዶ አባቱ ሳይፈቅድለት ሸጠና መጣ። አባቱ ለምን እንደሸጠ ሲጠይቀው ገንዘብ ያስፈልገኛል አለው። አባቱ ተናደደና በበጎች መጠበቂያ ጅራፍ መታው። ያን ጊዜ ልጁ ድንጋይ አንሥቶ እንደ ቃይላ አባቱን አናቱን መትቶ ገደለው። ልጁን ለምን አባቱን እንደገደለ ስጠይቀው ሐባቱ ያስቸገረኝን ሰው ሁሉ እንድመታ አስተምሮኛል። አባቴም ስላስቸገረኝ መታሁት። ለመሆኑ ከመምታት በቀር ምን ማድረግ እችል ነበር? ሲል ጠየቀኝ። ይህ ልጅ ሌላ ነገር

አልተማረምና ያደረገው የተማረውን ነው። ሰው የትምህርቱ ውጤት ነውና አለው። ሰውዬውም በነገሩ ተገርሞ ገንዘቡን መለሰ ይለናል ሚድራሽ የተባለው የአይሁድ የትውፊት መጽሐፍ።

ይህንን ታሪክ ሳነብ ዛሬ በልጆቻችን ጎሊና እየገነባን ያለነው የዘረኛነትና የጠባብነት፣ የጽንፈኛነትና የአምባገነንነት ጡብ ይታወሰኛል። እያንዳንዳችን ለሌላው ብለን የምናስታጥቃቸው ነገር አፈሙዙ ወደራሳችን ሊዘረን እንደሚችል ያሰብንበት አልመሰለኝም። የተጣመመ ሐሳብ እያሰጠን፣ የተጣመመ ትውልድ አፍርተን የተስተካከለች ሀገር አንደመመኘታችን ያለ ሞኝነት ከወዴት ይገኛል?